

ekoturizmis ganviTarebis perspektivebi saqarveloSi

reziume

globalur turistul industriaSi ekoturizmi mzardi segmentia, romel sac mniSvnelovani wvlili Seaqvs destinaciisa da adgilobrivi sazogadoebis garemos, socialur da ekonimikur keTildReobaSi mTel msofliosi. igi bazarTan dakavSirebul grZelvadiani gadawyvetilebebis SeTavazebiT, uzrunvelyofs efeqtur ekonomikur stimulskonservaciisTvis da zrdis bio-kulturul mravalferovnebas, amavdroulad, uzrunvelyofs Cveni planetis kulturuli memkvidreobis dacvas. ekoturizmi, potencialis zrdis Sesazleblobis meSveobiT, efeqturisaSualebaa adgilobrivi sazogadoebis ufl ebamosilebis gasazliereblad msofliosi siRaribesTan brZolasa da mdgradi ganviTarebis miRwevis saqmeSi.

sakvanZo sityvebi: ekoturizmi, mdgradi ganviTareba, potenciali, socialur-ekonomikuri keTildReoba.

turizmi adamianis mier samyaros Secnobis erTi-erTi saukeTeso saSualebaa. turizmis industrias ki, Tavis mxriv, mniSvnelovani wvlili Seaqvs klimatur cvlilebebsa da garemosTan dakavSirebul problemebSi, Tumca am procesis Sesamcireblad bevri saSualeba arsebobs. amitom turizmsi CarTuli yvela mxare, maT Soris, turistebi, pasuxismgebelni arian ekologiurad usafrTxo turizmis ganviTarebis gzebis moZiebaze. im SemTxvevaSi, Tuki qveyanaSi ekoturizmis potenciali arsebobs, kompaniebi aucileblad unda Caerton am procesSi da Sesabamisi, ekologiurad sufta produqti Semoitanon da SesTavazon turistebis. amis meSveobiT isini msgavsi sakiTxebiT dainteresebul axal momxmareblebs moizdaven.

turistul industriaSi ekoturizmi aris is, rac nebismierma turistulma kompani-

manana vasaZe
stu-s asocirebuli profesori
E-mail: manavasadze@yahoo.com
mariam WumburiZe
stu-s doqtoranti

am unda gaiTvaliswinos, vinaidan momavaliSi igi ufro did rols Seasrulebs msoflios masStabiT. ekoturistebsi simdidresa da fufunebas ar eZeben, Sesabamisad, isini nakleb resursebs moixmaren, sastumroebsi ki danaxarjebis zogaven. turistebi sul ufro SorsmWvretelni xdebian turizmTan dakavSirebul sakiTxebTan bunebrivi garemos SenarCunebisa da dacvis mniSvnelobaSTan mimarTebaSi, amitom izrdeba adamianta ricxvi, romlebic ekologiisTvis zianis miyenebis gareSe mogzaurobas aniWeben upiratesobas.

planetis gadarCenisaTvis brZolaSi wvlilis Setanis aSkara mizezis garda, turizmis industrias mravali mizezi aqvs klimatis cvlilebis prevenciisaTvis, magaliTad: xarjTefeqturoba, marketinguli upiratesobis mopoveba, garemos dacva da masze mzrunveli turistebis molodinis gamartleba.¹

garemos dacvis principebi emyareba im faqts, rom adamiანebis aqtivoba bunebriv resursebzea damokidebuli. am TvalszrisiT, adamiანebis dRevandelma saqmianobam safrTxe ar unda Seuqmnas momavali Taobas. socialuri TanasworobaniSnavs, rom erTi socialuri jgufi yvela bunebriv resurss mxolid TviTon ar unda moixmardes. bunebrivi resursebis gamoyeneba ganviTarebul qveynebsi maRalia da ganviTarebad qveynebsic swrafad izrdeba. TiToeuli qveyana pasuxismgebelia sakuTar qmedebaze rogorc sakuTar, aseve ucxo qveynis garemosTan mimarTebaSic, radgan yoveli maTgani erTi saerto samyaros nawils warmoadgens.

arsebobs wesi, romel sac unda daemorCilos yoveli turisti, miT ufro, Tu igi garemos mimarT pasuxismgeblobis SegrZne-

¹ Becken & Hay Global Climate Change Impacts in the United States, 2007.

biT mogzaurobs. pirvel rigSi, gasaTvaliswinebelia transportirebis forma, sasurvelia matarebeli an avtobusi da mxolod gardauval SemTxvevaSi TviTmfrinavi. agreTve destinaciande fexiTsiaruli, velosipedis daqiraveba an sazogadoebrivi stansportis gamoyeneba. sxva gasaTvaliswinebeli faqtorebia: adgilobrivi kanonebis morCileba da haerisa da garemos dabinZurebisTvis Tavis arideba. aranakleb mniSvnelovania aseve adgilobrivi kulturis pativiscema.

garemos dacvaze turistebma unda ifiqron maSinac, rodesac irCeven kvebisa da Ramis gasaTev adgili s mag: maT unda miirTvan adgilobrivi an organuli sakvebi da ganTvsdnen mwvane sastumroebSi.

destinaciaSi arsebobs bevri ekologiuri aqtivoba, romelSic Sedis qveiTit turizmi, cxenosnoba, velosipedit seirnobა, kanoeTi curva da cigurebiT sriali. amgvარი aqtivobebi bunebrivi garemos gasacnobad kargi saSualება. arsebobs bunebisTvis zianis momtani aqtivobebic, rogoric aris: golfi, TxilamurebiT sriali, yvinTva da turebi TovlmavliT miuxedavad imisa, rom isini bunebriv garemoSi ewyoba.

turistuli industria socialuri fenomenia.² amrigad garemoze zrunvis pasuxismgebloba rogorc kompaniebis, iseve sazogadoebisa da turistebis xelTaa. destinaciaSi, adgilobrivi sazogadoebis turizmis ganvitarebaSi CaurTvelobas mivyavart negatiur socialur-ekonomikur Sedegebtan.

turizmis industriaSi erT-erTi pasuxismgebeli mxare turistuli kompaniebi arian. maTTvis arsebobs randenime eko principi, romelSac isini garemos dacvis mizniT unda icavdnen.

kompaniis servisis efeqtianoba izrdeba, rodesac materialur produqts cvlis gargi momsaxureba. kompaniis pasuxismgeblobaze miuTitebs energiisa da sxadasxva masalebis moxmarebis Semcireba, mavne nivTier-ebebis gamoyofis SemcirebasTan erTad. agreTve, ganaxlebadი bunebrivi resursebis gamoyeneba, rac efeqtiani moxmarebis mniSvnelovan formas warmoadgens.

ekoturizmTan dakavSirebuli aqtivobe-

bi emyareba bunebisa da kulturis gacnobas. ekoturizmis filosofia moicavs miwis, bunebis, xalxisa da kulturis pativiscemas. ekoturizmis strategiebia: konservacia, ekonomikuri ganvitareba da kulturuli aRorZineba.

turizmi, agreTve, unayofო miwis turistuli miznebiT gamoyenebis Sesazleblobas izleva (ganxsvavebiT zianis momtani industriebisa) da, amavdroulad, zrunavs land-Saftebze. ekoturizmis yvelaze did sargebels konservacia, adgilobrivebis samuSao adgilebiT uzrunvelyofa da garemos Sesaxeb codnis gaRrmaveba warmoadgens.

ekoturizmi gamoiyeneba, rogorc marketinguli xerxi turistuli produqtebis garemoze dadebiTi gavlenis popularizaciisTvis. ekoturizmi warmoadgens pasuxismgeblobis, eTikis, dadebiTi zegavlenis, ganatlebisა da mwvane turizmis saerto saxelwodebas. misi mizania simbiozuri da garemos damcveli urTierTobis Camoyalibeba turizmsა da garemos Soris.³

Fennell-is⁴ mixedvit ekoturizms aqvs eqvisi principi. pirveli principi: ekoturizmma minimumamde unda daiyvanos nebismieri negatiuri zegavlena garemosა da adgilobrivosaxleobaze. meore principi gvaxsenebs, rom turistebi unda icnobdnen im garemosა da kulturას sadac imyofebian da wlili unda Seitanon mis SenarCunebaSi. mesame principi xazs usvams, rom ekoturizmi unda moicavdes bunebrivi garemos martvasa da konservacias. Semdegi, meoTxe principi exeba adgilobrivi mosaxleobis monawileobas turizmTan dakavSirebuli sakiTxebSi. mexute principi xazs usvams, rom ekoturizmma imgvarad unda moutanos sargebeli adgilobrivosaxleobas, rom maTi tradiciuli saarsebo wyaro gaizardos. bolo, meeqvse principi gvaswavlis, rom unda arsebobdes imis Sesazlebloba adgilobrivosaxleobasa da ekoturizmSi dasaqnebulTaTvis, rom maT Tavad Seiswavl on garemo.

Becken & Hay (2007, 131) UNWTO (2001)-is cnobit saerTasorisო turistebis ricxvi 2020 wlisTvis 1.6 miliards miaRwevs. amrigad, turistebis raodenoba imdenad didi iqneba, rom aucilebelia turizmi garemo-

² Becken & Hay Global Climate Change Impacts in the United States, 2007.

³ Holden, A. 2008. Environment and Tourism.

⁴ David Fennell A Content Analysis of Ecotourism Definitions, 2008.

საქართველოს მაქსიმალურად ზიანის მიუყენებლად
ვარაუდობს.

ამ მხრივ საინტერესოა საქართველოს ეკო-
ტურისტული რესურსების განვითარების
დასაწყისი წლებში მნიშვნელოვანი წინ-
სახი 2017 წლის, საქართველოს დაცული ტერი-
ტორიების ვიზიტორების მსოფლიო 97 ქვეყნიდან
ესტონიიდან, მათგან ყველაზე მეტი ვიზიტორი
დაფიქსირდა გერმანიიდან, პოლონეთიდან, ისრა-
ელიდან, უკრაინიდან და რუსეთიდან.

ვიზიტორთა რაოდენობა განსაკუთრებით,
203%-ით გაიზარდა არაბთა გაერთიანებული სა-
ამიროებიდან, 64%-ით ინდოეთიდან, 63%-ით ლა-
ტვიიდან, 48%-ით ლიუბლინიდან და რუსეთიდან. სა-
ქართველოს დაცული ტერიტორიების პირველად
ესტონიიდან ვიზიტორები ლიბანიდან, ლიბიიდან,
თაილანდიდან, იემენიდან, ტუნიზიიდან, სამხრეთ
სუდანიდან და ნეპალიდან.

საქართველოს დაცული ტერიტორიებზე ვი-
ზიტორთა რაოდენობა 2017 წლის, წინა წლის
ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით 30%-ით
მოიმატა და 954 397 შეადგინა.

2017 წლის 2016 წელთან შედარებით უცხო-
ელი ვიზიტორების რაოდენობა 33%-ით გაიზარდა,
ხოლო ქართველების 28%-ით. ვიზიტორთა 57%-
ი ქართველი, 43% კი უცხოელია.

ყველაზე პოპულარული ტერიტორიე-
ბის ტოპ ხუთი ასე გამოიყურება:

პრომეთის მრეხვე - 163 941

მარტვილის კანონი - 147 374

ყაზბეგის ეროვნული პარკი - 154 085

სათაფლი - 85 526

ოკატის კანონი - 73 113

ვიზიტორების რაოდენობა ყველაზე მეტად
გაიზარდა შემდეგ დაცული ტერიტორიებზე:

მანგლის ეროვნული პარკი - ზრდა 147%

მარტვილის კანონი - ზრდა 136%

ალგეთის ეროვნული პარკი - ზრდა 74%

თბილისის ეროვნული პარკი - ზრდა 47%

მთიანეთის ეროვნული პარკი - ზრდა - 41%

ოკატის კანონი - ზრდა - 40%

პრომეთის მრეხვე - ზრდა - 19%

20 ადმინისტრაციიდან მხოლოდ 5 დაცული
ტერიტორიის წარმოადგენს საქართველოს ეკონომი-
კის განვითარების 86 542 878 ლარს, რაც მოიცავს
როგორც ეკოტურისტული სერვისების, ისე ადგი-
ლობრივი ბიზნისის შემოსავლებს.

კვლევა დაცული ტერიტორიების სააგენტო-
ს დამკვეთის, პროექტის „დაცული ტერიტო-
რიების მართვის პროგრამის განხორციელება-
ს საქართველოში“ ფარგლებში გერმანიის ეკო-
ლოგიური კვლევის, ლაგოდეხის, მარტვილის, მთი-
ანეთის და პრომეთის დაცული ტერიტორიებზე
გამოკეთებული კვლევის შედეგად, ვი-
ზიტორებისა და ადგილობრივი ტურისტული სერ-
ვისების მიმდებარეობის განმარტებით ინფორ-
მაციას.

ასეა, რომ როგორც სხვა ქვეყნების, ასევე
საქართველოს ეკო-ტურისტული განვითარების
დადებითი შედეგების მართვა შეუძლია, თუმცა
შეიძლება დასაწყისი პერიოდის მართვაში
მაგალიტად, ზღერის რესურსების განვითარებისა და
ტერიტორიების ადგილობრივი, აგრეთვე, ბუნებრივი
ტერიტორიების კონსერვაცია, რომელიც გან-
საკუთრებით ეკო და ბუნებრივი ტურისტული
არის მნიშვნელოვანი. ეკოტურისტული აგრეთვე
დაეხმარება ადგილობრივების დანიშნულების
ეკონომიკისა და შემოსავლის სამართლებრივ
ანგარიშს, დადებითი მომენტების ადგილობრივი
კულტურის, ტრადიციების შენარჩუნებაზე.

საერთაშორისო ტურისტული ინდუსტრია კარგ
განვითარების, ინფრასტრუქტურის, ადგი-
ლობრივი მოსახლეობისა და მათი კულტურის
დაცვის მიზნით. ეკოლოგიურად სუფთა განვითარების
ინდუსტრიის წარმოების განვითარების
ბელი ზრდის ფაქტორია. ამ შემთხვევაში, თუმცა
ვიზიტორების ბუნებრივი, როგორც ტურისტული
ინდუსტრიის პროდუქტზე, ცხადია გადგება,
რომ თუ პროდუქტი დაბალი ხარისხის იქნება,
მომხმარებლები მას არ შეიძენენ. შეიძლება ამ-
თარიშხის აუცილებელი, რომ ტურისტული გან-
ვითარების ყველა მხარე გააცნობიეროს გან-
ვითარებისა და ბუნებრივი რესურსების შენარჩუნების
მნიშვნელობა და აუცილებლობა.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/65513/Hirvonen_Ramona.pdf?sequence=1
2. Becken & Hay Global Climate Change Impacts in the United States, 2007.

3. Holden, A. 2008. Environment and Tourism.
4. David Fennell A Content Analysis of Ecotourism Definitions, 2008.

ECOTOURISM DEVELOPMENT PERSPECTIVES IN GEORGIA

MANANA VASADZE

assoc. prof. of GTU

E-mail: manavasadze@yahoo.com

MARIAM CHUMBURIDZE

PhD of GTU

Summary

In the global tourism industry, ecotourism is an increasingly important segment that contributes to the stabilization not only of the local community environment but also social and ecumenical well-being of the world. It offers long-term solutions to the market, provides an effective economic incentive for conservation of bio-cultural diversity. At the same time, it ensures the protection of cultural heritage of our beautiful planet. Ecotourism is an effective means of increasing the well-being of local community, and achieving sustainable development of the world.

Although often underestimated, the tourism industry can help promote peace and stability in developing countries like Georgia: by providing jobs, generating income, diversifying the economy, protecting the environment, and promoting cross-cultural awareness. Tourism is the fourth largest industry in the global economy.